قانوني حالت/ موقف

زما قانوني انتخابونه څه دي؟

تاسو لپاره د خپل وضعیت د بهبود په موخه د وضعیت پایښت ته په کتو سره څلور مختلف انتخابونه شتون لري:

- په مرکز کې د اوسېدو د اجازه پاڼې له مخې تر 18 کلنۍ پورې د اوسېدو د زغملو انتخاب;
- په سلواکیا کې د نړیوال مصؤنیت (پناغوښتنې یا کوپون) لپاره د غوښتنې انتخاب;
- خپل پلرني هېواد ته په خپله خوښه بېرته د ستنېدو انتخاب;
- د کورنۍ د هغه غړیو سره د یو ځای کېدو انتخاب چې په قانوني ډول په کوم بل هېواد کې اوسي.

په سلواکیا کې د زغم استوګنه څه ته وايي؟

د یوه داسې ماشوم په حیث چې مشران خپلوان و نه لري، تاسو دا حق لرئ چې د زغمي اوسېدنې تضمین مو وشي، نو له همدې کبله تاسو کولای شئ په سلواکیا کې په قانوني ډول پاتې شئ. پالونکي به له تاسو څخه ګڼ شمېر پوښتنې وکړي، لکه د کور د آدرس او هغو والدینو د نومونو په اړه پوښتنې چې کولای شي په سمه توګه فورم ډک کړي. هغوی او د مرکز ټولنیز کارکوونکی به تاسو بهرنیو پولیسو ته تسلیم کړي. که چېرې ستاسو عمر 14 کاله یا تر دې هم ډېر وي، نو پولیس به ستاسو له مخ څخه یو تصویر واخلي، ستاسو د ګوتې نښه به واخلي او له تاسو به غوښتنه وکړي چې غوښتنلیک لاسلیک کړئ. اندېښنه مه کوئ، دا یو معیاري کړنلارهدی چې له مخې یې معلومات محرم ساتل کېږي. دا د پنا اخیستنې لپاره یو غوښتنلیک نه دی. د زغم استوګنه د 180 ورځو لپاره تضمین شوې ده، خو کیدای شي چې په مکرر ډول تر هغه پورې تمدید شي ترڅو چې تاسو 18 کلن کیږئ.

نړیوال مصؤنیت څه ته وايي؟

دوه ډوله نړیوال مصؤنیت شتون لري چې سلواکیا کولای شي له مخې یې تاسو تضمین کړي: چې عبارت دي له پناغوښتنې او کومکي مصؤنیت څخه. پناغوښتنه د نړیوال مصؤنیت ترټولو ښه ډول دی. که چېرې دا وېره درسره وي چې د نژاد، تابعیت، دین، سیاسي مفکورې یا په ځانګړیو ډلو کې د غړیتوب له امله به تر عدلي څار لاندې ونیول شئ او له دې امله به و نه شئ کولای خپل هېواد ته ستانه شئ، نو دا تضمین نه شي کېدی. ربړوني او ځوروني پدې مانا دی چې تاسو دا وېره لرئ چې ښائي د فزیکي یا رواني تاوتریخوالي، جنسي تاوتریخوالي، تبعیض، بې عدالتۍ یا د تبعیض پر بنسټ عدلي تعقیب، سزاګانو، د ماشومانو پروړاندې د محکمې پړاوونه سره مخ شئ. که چېرې ستاسو پناغوښتنې نه منل کېږي او تاسو په خپل هېواد کې د جدي ګواښ (لکه مرګ، زورونې یا په خپل هېواد کې د جګړو پرمهال د مرګ ګواښ) سره مخ یاست، تاسو ته به نړیواله مصونیت درکول شي. د نړیوال مصؤنیت دواړه ډولونه تاسو ته ضمینه برابروي ترڅو په سلواکیا کې په قانوني ډول ژوند، زده کړه او استوګنه وکړئ.

د پناغوښتنې کړنلارهڅنګه یو کړنلارهدی؟

که چېرې غواړئ د پنااخیستنې لپاره غوښتنه وکړئ، نو د خپل پالونکي سره خبره وکړئ په مرکز کې د خپل ټولنیز کارکوونکي سره په اړیکه کې شئ. ستاسو پالونکي او له IOM اداري څخه ستاسو وکیل به تاسو ته طرزالعملونه په بشپړ ډول تشرېح او ستاسو ټولو پوښتنو ته به ځوابونه وړاندې کړي.

خپل هېواد ته د ستنېدو په صورت کې څوک کولای شي ماسره مرسته وکړي؟

که چېرې تاسو غواړئ بېرته خپل هېواد کې مېشتې کورنۍ ته ستانه شئ، نو پدې اړه خپل پالونکي ته چې کولای شي تاسو سره پدې برخه کې مرسته وکړي خبر ورکړئ. که چېرې تاسو ته هغوی ته خبر ورکړئ، نو هغوی به د IOM سره په اړیکه کې شي ترڅو تا سره کور ته د ستنېدو په برخه کې مرسته وکړي. هغوی کولای شئ تاسو د سفر د اسنادو، سفري ټیکټونو، هوايي ډګر ته په رسولو او بدرګه کولو او له هغه ځایه تر کوره پورې په رسولو سره مرسته وکړي. پدې صورت کې هر څه وړیا دي خو ستاسو موافقه حتمي ده.

څنګه کولای شم په بل هېواد کې د خپلې کورنۍ سره یوځای شم؟

که چېرې تاسو ته دا معلومه وي چې والدین یا نور خپلوان مو په اروپايي یا نورو هغو هېوادونو کې ژوند کوي چې ستاسو خپل هېواد سره توپیر لري او تاسو غواړئ هغوی سره و اوسئ، نو پدې اړه د خپل پالونکي سره مشوره وکړئ.
له هغې وروسته به پالونکي دا اړتیا ولري چې پوه شي آیا ستاسو خپلوان په یادو هېوادونو کې په قانوني ډول اوسېږي که نه، دا چې تاسو هغوی سره څه قرابت لرئ، او دا چې آیا ستاسو خپلوان غواړي او کولای شي ستاسو پالنه وکړي. که چېرې ځواب هو وي، نو پالونکی به په بل هېواد کې ستاسو خپلوان ته د ورتګ لپاره ترټولو غوره لاره چاره سنجوي.

څه وخت باید د اقداماتو د ترسره کولو پرېکړه وکړم؟

تاسو ته به مرکز ته د رسېدو سره سم په ممکه ژر فرصت کې د خپلو حقوقو او قانوني انتخابونو په اړه پوهاوی درکړل شي. دا په بشپړ ډول ستونزه نلري چې تاسو د پرېکړو او کورنۍ سره د خبرو او مشورو لپاره ډېر وخت ته اړتیا ولرئ. د IOM وکیل به تاسو ته ستاسو ټول انتخابونه په تفصیل سره تشریح کړي او قانوني مشورې ته د اړتیا په صورت کې به ستاسو لپاره په دغه مرکز کې د اوسېدو پرمهال دغه موارد تاسو ته د لاسرسي وړ وي.

زموږ په اړه

په سلواکیا کې د کډوالۍ نړیواله اداره (IOM) کولای شي تاسو لپاره وړیا مشوره چمتو کړي. که چېرې تاسو نورې پوښتنې لرئ، مهرباني وکړئ **0850 211 478** شمېرې ته زنګ ووهئ یا **mic@iom.int** ته ایمېل واستوئ.

IOM
UN MIGRATION

ISF AMIF
European Union
Internal Security Fund
Asylum, Migration and Integration Fund

This project is co-financed by European Union from Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF). Home Affairs Funds.

PASTHO | پښتو

Ahoj!

Hello, Welcome to Slovakia

PASHTO

خپل حقوق و پېژنئ

زه چېرې يم؟

سلام! تاسو د سلواکيا په جمهوريت (Slovakia) کې چې د اروپا په مرکز کې موقعيت لري قرار لرئ. سلواکيا د اروپايي ټولنې (EU) يو غړی هېواد دی. د دغه هېواد پلازمېنه د Bratislava ښار او رسمي ژبه يې سلواکيايي ده. په سلواک کې يو شخص تر هغې پورې ماشوم ګڼل کېږي ترڅو عمر يې 18 کلونو ته نه وي رسېدلی. تاسو د يوه ماشوم په حيث دا حق لرئ چې مصؤنيت ولرئ او سيمه ئيز چارواکي د قانون له مخې اړ دي چې ستاسو پالنه وکړي. مهرباني وکړئ د خپلو حقونو، مسؤليتونو او قانوني انتخابونو په اړه معلومات ولولئ.

زه ولې د پوليسو لخوا نيول شوی يم؟

دا ځکه چې تاسو سلواک ته له يوه معتبر سند لکه ويزې/اقامې پرته راغلي واست، تاسو د پوليسو لخوا د څېړنو په موخه د پوليسو مرکز ته وړل شوي واست. ستاسو د لا ښې پېژندنې په موخه، پوليس اړتيا لري ترڅو له تاسو څخه څو ساده پوښتنې وکړي. پوښتنو ته ستاسو ځوابونو او ستاسو شته اسنادو ته په کتو سره (که چېرې موجود و)، دوی کولای شي د عمر د تثبيتولو له هر ډول اړونده سند پرته معلومه کړي چې ستاسو عمر تر 18 کلونو ټيټ دی. له هغې وروسته پوليس د ماشومانو د ټولنيز خونديتوب اړونده هغې ادارې ته خبر ورکوي چې د ماشومانو او کورنيو په مرکز کې ستاسو تر ځای پرځای کېدو پورې به ستاسو د پالنې مسؤليت په غاړه لري. ستاسو د عمر د تثبيت اړونده سند او پدې برخه کې د شک په صورت کې به تاسو اړ واست ترڅو په روغتون کې طبي آزموينې (لکه اکسرې او د بدن معاينات) ترسره کړئ.

زه به چېرې اوسم؟

تاسو ته به د ماشومانو او کورنيو په مرکز کې ځای درکړل شي. د دغه مرکز کارکوونکي به ستاسو پالنه او ساتنه کوي. هغوی به تاسو لپاره د اوسېدلو ځای، خواړه، اړينې جامې او د تشناب وسائل چمتو کوي. تاسو حق لرئ چې ټول ياد موارد ترلاسه کړئ. همدارنګه تاسو د نغدو پيسو پاکټ ترلاسه کړئ ترڅو د خپلې خوښې سره سم يې مصرف کړئ. همدارنګه تاسو کولای شئ په هغه صورت کې د خپلې کورنۍ سره په اړيکه کې شئ چې دغه اړيکه تاسو د ډير ګواښ سره نه مخ کوي.

ولې زما عمر مهم دی؟

دا ځکه چې تاسو له خپل پلرني هېواد څخه لرې يو بې پلاره او بې موره ماشوم ياست، په ځينو مواردو کې ستاسو حقوق د بهرنيو ځوانانو په پرتله متفاوت دي. هغوی ستاسو د لاندې اضافي خونديتوبونو تضمين کوي:

- تاسو لپاره به ستاسو د حقونو د ساتنې په موخه يو پالونکی ټاکل کيږي.
- پوليس تر هغه نشي کولای تاسي له سلواکيا څخه وباسي ترڅو ١٨ کلن نشئ. همدارنګه څوک نه شي کولای تاسو په زندان (لکه د پوليسو لخوا سمالېدونکي د پالنې په مرکز) کې واچوي.
- تاسو ته به پداسې يوه مرکز کې ځای درکړل شي چې تر 18 کلنۍ پورې او په ځينې مواردو که به تر هغې د ډېرې مودې لپاره هلته اوسئ.

پالونکی څوک دی؟

پالونکی هغه شخص دی چې ستاسو د پالنې په جريان کې به ستاسو قانوني مسؤل وي او په نورو استازوليو لکه بهرنيو پوليسو يا محکمه کې به ستاسو استازيتوب کوي او دا ډاډ به ترلاسه کوي چې تاسو کولای شئ د غوښتنې وړغوره امتيازات ترلاسه کړئ. تاسو دا حق لرئ چې د اړتيا په صورت کې هر وخت هغه/ هغې ته مراجعه وکړئ، په مرکز کې موجود پالونکي يا ټولنيز کارکوونکي به تاسو هغوی سره په اړيکه کې کړي. تاسو دا حق لرئ چې په خپلواک ډول پرېکړې وکړئ او په وړيا ډول د هر هغه وضعيت او اقدام په اړه اړيکه ونيسئ چې تاسو يې په اړه اندېښنه لرئ. که څه هم ټولې اړينې مرحلې بايد ستاسو د پالونکي لخوا ترسره شي. له هغه/هغې پرته هېڅ ډول اسنادو باندې لاسليک مه کوئ. هېڅکه پدې اړه چې تاسو نه شئ کولای په سلواکيايي ژبه خبرې وکړئ اندېښنه مه کوئ، تاسو سره به خپل پالونکي سره د اړيکو پرمهال يو ترجمان چې ستاسو په ژبه خبرې کوي مرسته وکړي.

نور به کوم کسان زما پالنه کوي؟

په مرکز کې به تاسو د ګڼ شمېر هغو خلکو سره وينئ چې ستاسو پالنه کوي. ستاسو پالونکي به هره ورځ ستاسو پالنه، پخلی او د وزګارتيا پرمهال به تاسو سره وخت تېروي، خو هغوی کولای شي تاسو ته ځينې دندې (لکه د خپل اتاق پاکول، د لوښو مينځل او داسې نور) وسپاري. ټولنيز کارکوونکی به ستاسو د فزيکي روغتيا - ستاسو د هر ډول سلامتيا پالنه او ساتنه کوي. همدارنګه تاسو ته به د IOM لخوا يو وکيل ګومارل کېږي چې هغه به مرکز ته ستاسو له رارسېدو وروسته ستاسو ټول حقوق او قانوني انتخابونه په تفصيل سره بيانوي.

آيا زه کولای شم په آزادانه ډول د مرکز له ودانۍ د باندې ووزم؟

له هغه ځايه چې مرکز ستاسو د پالنې او مصؤنيت مسؤل دی، نو تاسو کولای شئ يوازې په هغه صورت کې له ودانۍ څخه د باندې ووزئ چې د ټولنيز کارکوونکي، لاربښود، يا پالونکي موافقه ولرئ. هغوی به په ټولو سره پدې غور کوي چې آيا هغه ځای چې تاسو غواړئ ورشئ ستاسو لپاره مناسب دی که څنګه.

آيا زه کولای شم په سلواکيا کې خپل ديني وجائب ترسر کړم؟

يقينا، تاسو کولای شئ! تاسو دا حق لرئ چې نورو ته په درناوي سره خپل کلتور، عادتونه يا ورځنۍ چارې، او ديني آزادي ولرئ. همدارنګه تاسو دا حق لرئ چې په فردي او عامه ډول ديني آزادي ولرئ. په مرکز کې د اوسېدو شرائط داسې دي چې کولای شئ ديني آزادي (لکه، اسلامي خدمات – مناسب خواړه، ستاسو رخصتيو او دودونو ته درناوی او داسې نور) ولرئ، نو تاسو بايد پدې اړه اندېښنه و نه کړئ. که چېرې تاسو کومه غوښتنه يا پوښتنه لرئ، نو له وېرې او اندېښنې پرته يې د ځپل پالونکي سره شريکه کړئ.

که چېرې د يو چا لخوا خوړېږم يا ګواښول کېږم، نو څه بايد وکړم؟

دا ستاسو حق دی چې له فزيکي او رواني تاوتريخوالي څخه مصؤن وساتل شئ. که چېرې داسې يوه پېښه رامنځ ته کېږي، نو له وېرې پرته دغه موضوع د يوه مشر شخص سره چې باور وربانديې لرئ شريکه کړئ. همدارنګه که چېرې تاسو اروپا ته د سفر پرمهال په خپل کور کې د دا ډول يوې پېښې سره مخ کېږئ، نو په اړه يې خپل هغه پالونکي ته چې کولای شي تاسو سره مرسته وکړي خبر ورکړئ.

آيا زه کولای شم د ناروغۍ پرمهال ډاکټر ته مراجعه وکړم؟

دغه مرکز به تاسو ته د اړتيا وړ روغتيايي پالنه چمتو کوي. مرکز ته ستاسو له رسېدو وروسته، به تاسو د يوه ډاکټر لخوا معاينه شئ ترڅو وپېژندل شي چې آيا له ناروغۍ څخه رنځېږئ او دا چې آيا تاسو اړتيا لرئ چې تر يو ډول درملنې لاندې ونيول شئ. تر هغې چې پايلې مو راغلې نه وي، تاسو به په لنډمهاله ډول د مرکز د هرکلي په څانګه کې چېرې چې نه شئ کولای په آزاد ډول راشه درشه وکړئ او د نورو ماشومانو سره په اړيکه کې شئ، استوګنه وکړئ. کله چې معاينات دا ښئي چې تاسو روغ ياست، نو تاسو به په هغه استوګنيزه برخه کې استوګنه کوئ چېرې چې کولای شئ د نورو سره هم په اړيکه کې شئ. د هر ډول روغتيايي ستونزې په صورت کې، د خپل ټولنيز کارکوونکي يا پالونکو سره چې کولای شي ډاکټر ته د مراجعې په برخه کې مرسته وکړي په اړيکه کې شئ.

آيا زه اړتيا لرم چې په سلواکيايي ژبه خبرې وکړم؟

تاسو حق لرئ په هغه ژبه خبرې وکړئ چې وربانديې پوهېږئ، او همدارنګه تاسو حق لرئ چې ترجمان ولرئ. خو دا هم ښه خبره ده چې هر وخت په بله ژبه وپوهېږئ. د سلواکيايي ژبې زده کړه کولای شي تاسو سره په مرکز کې د پالونکو سره د اړيکو، ملګرو سره د ليدو، په ښوونځي کې د نويو شيانو د زده کړې او سلواکيا کې د کار پيدا کولو په برخه کې مرسته وکړي. له هغه ځايه چې تاسو د آزادۍ او بشپړې زده کړې حق لرئ، نو تاسو ته به په مرکز کې د سلواکيايي ژبې د زده کړې ټولګې چمتو شي. د سلواکيا هېواد لخوا د ښو سپارښتنو په صورت کې به همدارنګه تاسو د سيمې د ماشومانو سره په ګډه د دغه هېواد په ښوونځيو کې حضور ولرئ.

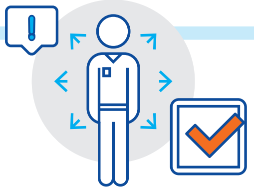

ستاسو مسؤليتونه

زه بايد کومې موخې تعقيب کړم؟

د حقونو سره هم مهاله مسؤليتونه رامنځ ته کېږي. مهرباني وکړئ لاندې اساسي قواعد په پام کې ونيسئ:

- د مرکز داخلي قوانينو، نورو ماشومانو او هغه کسانو ته درناوی ولرئ چې ستاسو پالنه کوي.
- نورو خلکو يا د ودانۍ تجهيزاتو ته زيان مه رسوئ، په مرکز کې د مثبتې او دوستانه فضا په رامنځ ته کولو کې برخه واخلئ.
- خپلو پالونکو سره د چاپېريال په پاک ساتنه کې مرسته وکړئ او ځان منظم وساتئ.
- زغم لرونکي واوسئ او په مرکز کې خپل د سلواکيايي ژبې او نورو شيانو په زده کړه کې صرف کړئ.